

FİNTEN (1887)

ABDÜLHAK HAMİD TARHAN

Genel Bakış

1886 – 1887 yılları arasında Londra’da Sefaret Başkatibi olarak görev yaparken “Zeyneb” adlı eseriyle birlikte kaleme aldığı “Finten” adlı yapıtı, yayınlanmak için ülkesine gönderilmiştir. Fakat Maarif Nezareti’nde, dönemin İstibdat yönetiminin baskıları nedeniyle bu iki eserin yayınlanması için gerekli ruhsat verilemediği gibi Tarhan, sürdürmekte olduğu görevinden uzaklaştırılmıştır. Ülkesine geri dönmek zorunda kalan Tarhan, bir daha edebiyatla uğraşmayacağına dair kendi el yazısıyla yazılmış bir taahhütname sayesinde mesleğine geri dönme şansına kavuşabilmiştir. Yazarın en önemli başyapıtı olarak kabul edilen eser, birçok edebiyat eleştirmeni tarafından incelenmiş ve sahneye konulmuştur. İlk defa kısmi olarak Servet-İ Fünun ve Musavver Terakki dergilerinde neşredilen yapıt daha sonra tam metin olarak Süleyman Nazif’in katkılarıyla Hak gazetesinde 14 mart 1912 tarihinden itibaren yayınlanmıştır. Yıllar sonra, Ahmet Muhip Dıranas tarafından sahneye uyarlanıp metin halinde yeniden yayınlamıştır. Sami Paşazade Sezayi tarafından eser, oldukça lirik bulunur ve yazarı Shakespeare ve Victor Hugo’yla bir tutar. G.Akıncı, eserdeki Davalaciro’yu Othello’ya Tanpınar ise Finten’i Lady Macbeth’e benzeterek anlatıdaki entriğin yoğun bir melodram olduğunu söyler. 1875 yıllarındaki İngiltere aristokrasisinin en parlak günleri sahneye yansıtılırken, kişiler arasındaki entrik unsurlar ve olaylar kurgusal bir uzamda okura yansıtılır. Tasnif çalışmalarında İngiltere – Hindistan çevresinde geçen eserleri arasında sınıflandırılarak, dokuz fasıldan oluşan bir dramdır.

Kişiler

Finten (Misis Kıros) Shakespeare’in Lady Macbeth’iyle önemli benzerlikler gösteren eserin başkarakteri, tutkuları ve ihtiraslarının peşinde giderek her yola başvuracak ve onun ateşli karakteri sonunda kendisinin yanıp kül olmasına sebep olacaktır. Eser boyunca karşımıza çıkan en baskın ve eylem halindeki karakter; zeki, kurnaz, şehvetli, maddiyatçı, mücadeleci, kıskanç, korkusuz, kendini beğenmiş, otoriter bir tiplemedir. Avrupa’da, dönemin kentsoylu çevrelerini konu edinen yazınsal eserlerde bu tarz tiplmeler görmek ziyadesiyle mümkündür. Zira yeni kurulan dünya düzeninde, herkes kendince en büyük payı alabilmek için rekabet içerisine girmiştir. Çevresindeki her insanı kendi amaçlarına ulaşabilmek için kullanacağı bir araç olarak görür. Oldukça tutkulu ve şehvetli bir karakter yapısına sahip olan Finten, eserde kırmızı rengiyle özdeşleştirilir. Kırmızı mücevherler takar ve bazen kırmızı elbiseler giyer. Aşırı dünyevi tutkuları onu bir canavar haline getirir ve mutsuz bir kadın olarak entrikalar peşinde koşar.

Lord Dik Eserdeki İngiliz erkek tiplmeleri, kadınların aksine ayrımcı tavırlar sergilemez, bir insanı başka bir milliyetten ya da sınıftan olduğu için küçümsemezler. Bunlardan biri olan Lord Dik, zengin bir ailenin tek çocuğu olarak, tecrübesiz, saf, iyimser, iradesiz ve itaatkar bir mizaca sahiptir. Anlatı boyunca sergilemiş olduğu silik şahsiyeti ve kararsızlığından dolayı kendisine güvenilmeyen fakat zararsız, kendi halinde bir insan profili olduğu izlenimini verir. Kendisi hakkında sürekli kararlar veren ve onu kötü emelleri doğrultusunda kullanan bir kadına boyun eğmiştir. Finten’e duyduğu aşkla bütün iradesini yitirmiş ve ailesine karşı gelmek zorunda kalmıştır.

Davalaciro Sömürge Hindistan ülkesinden gelen karakter, hayli güçlü, iri yarı, siyahi, kıskanç, kıt zekalı ve cinsellik objesi olarak gösterilir, Finten’i her şeyden kıskanır, onun için her şeyi yapar. Aslında temiz ve saf bir karakter gibi görünse de efendisinin yönlendirmeleri ve telkinleri sonucunda kötü bir insana dönüşür. Shakespeare’in Othello oyunundaki başkarakterle ciddi derece benzerlikleri vardır. Aslında o da, Finten gibi bir sömürge ülkesinden gelmiş olsa da Davalaciro kendisine biçilen rolleri ve kimliği benimsemiştir. Finten’in aksine oldukça itaatkardır. Fiziksel olarak çeşitli hayvan isimleriyle betimlenerek, onun vahşi tabiatı sürekli vurgulanır. İstenildiğinde bir canavar ve yeri geldiğinde bir katil olabilen karakter iki tarafı keskin bir bıçak gibidir.

Bılanş Fakir ve kimsesiz olan verem hastası kız, Bromton Hastanesi'nde ilk defa karşımıza çıkar. Bu isim ona, Finten tarafından hastaneden kaçırılırken verilmiştir. Sömürgelerden gelen karakter, Davalaciro'nun aksine saflığı, sakinliği ve temizliği temsil eder. Finten'in yapmış olduğu her şeyin aksini yaparak onun ulaşabilmiş olduğu yerlere Bılanş, çok daha çabuk erişir ve herkesin sevgisini kazanır. Kendisine yönelik kullanılan sıfatlar ve benzetmeler de oldukça olumludur. Duruluğu ve samimiyetiyle iyiliğe hayat verir, kötülerini ise kendi kötülükleri içinde boğulmaya mahkum eder.

Öykü

Finten'in Sınıf Atlama Entrikaları Leydi Dik'in ikametgahı olan Londra'nın Grosvenor Sıkuer'deki evde, Leydi Dik ve Doktor Tomas arasında geçen diyalogda Leydi, oğlunu üçüncü derece verem olan eşi yerine başka bir kadınla evlendirmek istediğini dile getirir. Bir dikişçi ve hizmetçi olan Bılanş'ı oğluna layık görmeyen Leydi bu durum karşısında sitem eder fakat oğlu da Finten'e aşık olmasına rağmen Leydi, Kanadalı olmasından dolayı onu da makbul görmez. Dik'in annesi oğlunun tavırlarından memnun değildir ve bundan dolayı bir gün öleceğini söyler. Finten, bir İngiliz olmamasına rağmen zenginliği sayesinde gece kulüplerine girer ve Dik'le gönül eğlendirir. Dik'in annesi bu durumdan oldukça rahatsızdır. Leydi Dik ilk sahnede, sömürgelerden İngiltere'ye gelen yabancılardan duyduğu rahatsızlığı da dile getirir. Dik ailesi evlerinde düzenledikleri bir davette Ucube adlı çocuklarını herkesten gizlerler ve onun hastalığını kimseyle paylaşmazlar. Finten, canavarımsı ama aynı zamanda saf olan itaatkar hizmetkarı Davalaciro'yla girdiği cinsel ilişki sonucunda dünyaya gelen çocuğu Dik'in çocuğu olduğuna inandırmıştır, onun sorumluluğunu tamamen Dik'in üzerine yıkmıştır. Ucube'nin dış görünümündeki kötülüğünden dolayı Dik ailesi, çocuğu İngiliz asil ailelerinden gizlemek için ellerinden geleni yaparlar. Ucube'yi ailenin dışında birkaç hizmetkar ve doktordan başka kimse görmez. Finten, başkasından sahip olduğu kötü görünümü çocuğu, Dik ailesine ait olduğuna inandırarak Leydi Dik'i ve Lord Dik'i küçük düşürmek istemiştir. Aynı zamanda bu oyunu sayesinde Finten, kendisini İngiliz soylu sınıfına kabul ettirmeyi başarmıştır fakat Leydi Dik, yine de bu durumdan hiç memnun değildir. Zira Finten, varlıklı bir insan olsa da, ona göre, sömürgelerden gelen bir aşağı kültürün temsilcisidir. İngiliz cemiyetini temsil eden şahıs kadrosu da Finten'in sınıf atlamak ve İngiliz asillerinin arasına girmek için bu evliliği istediğini düşünür. Beçlilirs Kıláb ve Nüy Kıláb gibi mekanlarda bir araya gelen İngiliz aristokrat sınıfının sosyal hayattaki genel durumu ve bakış açıları betimlenir. Tezgahlamış olduğu entrik oyun sayesinde bu mekanlarda boy gösterebilen Finten'den herkes rahatsız olmaktadır. Leydi Alis ve Leydi Konstans, Şarkiyatçı bir bakış açısıyla İngiliz olmayan her insanı, ne kadar iyi ya da ne kadar güzel olurlarsa olsunlar ciddi derecede alay eder ve küçümserler. Finten de bu durumdan ciddi derece nasibini alır, zira onlara göre asalet sahibi olmanın ilk şartı İngiliz olmaktır. Bunun haricinde Londra'da yaşayan işçi sınıfının ve göçmenlerin acıklı görüntüleri de çeşitli olaylarla yansıtılmıştır. Bromton Hastanesi'nde acılar içinde cebelleşen fakir halkın karşısında kulüplerde, salonlarda zevk ve sefa içinde yaşayan kentsoylu sınıf arasındaki tezat ortaya koyularak Londra ahalisinin bütüncül bir panoraması verilmek istenir. Davalaciro'dan sahip olduğu çocuğunu Lord Dik'e mal eden Finten, Avustralya'da maden işleten kocasını Hintli hizmetçisine öldürterek ondan kurtulmak ister. Üçüncü derece verem olan Bılanş'la evlenen Lord Dik'in yakın bir zamanda da eşini kaybedeceğini düşünür. Böylece iki aşık birbirleriyle evlenebilecektir. Finten, planının kusursuz bir şekilde işleyebilmesi için her türlü önlem ve sorumluluğu alır. Finten, İngiliz asil sınıfına girebilmek için her şeyi göze alacak, gerekirse beraberinde herkesi uçuruma sürükleyecektir. Bir gece yatak odasına çağırıldığı Davalaciro'yu baştan çıkararak onun Avustralya'ya gidip, eşi olan Mistir Kıros'u öldürmeye ikna eder. Finten, Davalaciro'nun kıskançlık duygusu ve cinsel dürtülerine saldırarak ona her istediğini yaptırır. Lord Dik'i verem hastası olan Bılanş'la evlenmeye ikna ettikten sonra, asillerin boy gösterdiği gece kulüplerinde neşeli ve mutlu bir şekilde zaman geçirir. Fakat bu evlilik gerçekleştikten sonra İngiliz kadınları tarafından alay konusu olan Finten iyice hırslanır fakat onu daima koruyan Davalaciro artık yanında yoktur ve bundan dolayı kendini yalnız hisseder.

Bılanş'la Lord Dik'in Aşkı Finten'in ve Doktor Tomas'ın, Lord Dik'le evlenmesi için seçtiği veremli kadın ilaçla ölmüş gibi gösterilir ve hastaneden çıkartılıp gömülür. Daha sonra Finten ve Doktor Tomas kürekle gelerek kızı mezardan çıkartır. Fakat mezardan çıkarılan kızın güzelliğini gören Finten ziyadesiyle hiddetlenir ama kendinden de oldukça emindir. Bılanş'ın hayatı üzerindeki yönetim gücü onu iyice tatmin eder fakat kendisi de çevresindekiler tarafından aynı duruma düşürülmek istenir. İngilizlerin kendini beğenmişliğini ciddi ölçüde tenkit etmesine rağmen onlar gibi güçsüz insanları sömürmekten çekinmez. Bılanş'la evlenen Lord Dik arasında zaman içinde bir aşk gelişir, kızın masumiyetinden ve güzelliğinden etkilenen Dik, Finten'i artık hayatından tamamen çıkarmak ister. Bu durum karşısında şaşkınlığa ve dehşete düşen Finten, uyurgezer olur ve bir gece Bılanş'ı bıçakla öldürmeye niyetlenir. Fakat evlerine gittiğinde çifti orda bulamaz. Zira yeni aşıklar seyahate çıkmıştır. Leydi Dik, oğlunun Finten'e duyduğu aşktan kurtulmasından dolayı hayli memnundur. Leydi Dik'e

oğluyla aralarının düzelmesi için aracılık yapmasını istemeye giden Finten, Leydi tarafından geri çevrilir ve evden kovulur. Fakat evin kendisine ait olduğunu ve yıllarca sömürüldüğünü hatırlayan Finten dehşete kapılarak sömürgeci Leydi'yi evinden kovar.

Finten'in Kazdığı Çukura Düşmesi İki kadın arasında geçen son konuşmadan sonra yeni evli çiftleri ziyaret etmek isteyen Finten, Beyrut'a gider ve rahibe kılığına girerek karşısına çıktığı Bilanş'a mutluluklar diler. Fakat Lord'la vuku bulan bir karşılaşmalarında Lord, Finten'e silah çeker fakat silah patlamadan birbirlerinden ayrılırlar. Zira Finten, kendisinin bu kadar kolay gözden çıkarılmış olmasına ve yıllarca vermiş olduğu emeğin heba edilmesine üzülmüştür. Lord Dik'ten vazgeçen Finten artık Davalaciro'yla bir gelecek planlamaya başlar. Onu bulabilmek için gemiyle denize yelken açar ve onu bulduğunda bütün hayalleri suya düşmüş ve sevdiği insanlardan tamamen dışlanmış bir insanın tuttuğu son dal gibi ona sarılır. Daha önce Mis Melvil ile beraber olan Davalaciro'yu, onu bir daha görmemesi hususunda uyarır ve bu gerçekleşir. Beraber Londra'ya dönen ikili, geçmiş hayatlarından ve imtiyazlarından tamamen vazgeçerler ve Ucube'yi de yanlarında götürmek isterler. Davalaciro'ya çocuğun asıl babasının kendisi olduğunu anlatmaya çalışsa da Finten, bu konuda başarısız olur ve ikili ilginç sanrılar ve hayaletler görmeye başlarlar. Finten, onu her ne kadar tutkulu ve aşırı kıskanç bir şekilde sevse de Davalaciro, ona güvenmez ve sürekli sorgular. Bunun sonucunda bir gün, Davalaciro öz oğlunu boğarak öldürür ve annelik iç güdüleri kabaaran Finten de revolverle Davalaciro'yu vurur. Ateşli tutkularla çıktığı yolda kendini yakan karakter olduğu yere çökerek saçlarını yormaya başlar ve çevresindeki hayaletlerle konuşur. Odasında bir mezar açıldığını gören Finten, onunla yaptığı konuşmadan sonra mezar tarafından içeri çekilerek ölür.

Tema

Medeniyet ve Vahşet Çatışması Dünyevi tutkuları ve sınıf atlama ihtirası nedeniyle bir kadının şeytani bir yapıya dönüşmesi, çeşitli entrik unsurlar ve olaylarla harmanlanan kurgusal evren aracılığıyla okuyucuya yansıtılır. İngiliz sosyetesine mensup çeşitli tiplerin içine düşmüş olduğu içsel ve dışsal tinsel yozluklar, sömürge Hindistan insanının bilişsel ve ekinsel savruluşları, maddiyatçı ve baskıcı İngiliz siyasetinin parıltılı görünümünü ardındaki ciddi bozukluklar, çeşitli çatışmalar ve eylemlerle ortaya koyulmaya çalışılır. Sorunsal başkarakterin doyumsuz istekleri ve aruzlarıyla ortaya koyduğu tutum ve tavırların kendisini nasıl bir yok oluşa süreklediği gözler önüne serilir. Eser boyunca süregelen çatışma durumlarını inceleyen Mehmet Kaplan kişilerin oynadığı rolleri şöyle açıklar: "Sembol olarak İngiliz asaleti sert ve katı maden ile, Finten'in ihtirasları kırmızı renk, ateş ve vahşi hayvanlarla, Blans'ın masumiyet ve ruh temizliği ise beyazlık, su, bulut ve çiçek ile temsil edilir." Ahmet Hamdi Tanpınar'a göre ise eserde; İngiliz toplumunun iç ve dış dinamikleriyle onların elinde bulunan imkan ve güçten dolayı sömürge toplumlarının Avrupalı toplumları sarsacak güçleri olmadığı anlatılır. Avrupalılar şuan için ancak kendi kendilerini tüketebilirler demektir.

Kişi İncelemesi

Finten (Misis Kıros) (Kötücül)

Karakter Shakespeare'in Lady Macbeth'yle önemli benzerlikler gösteren eserin başkarakteri, tutkuları ve ihtiraslarının peşinden giderek her yola başvuracak ve onun ateşli karakteri sonunda kendisinin yanıp kül olmasına sebep olacaktır. Eser boyunca karşımıza çıkan en baskın ve eylem halindeki karakter; zeki, kurnaz, şehvetli, maddiyatçı, mücadeleci, kıskanç, korkusuz, kendini beğenmiş, otoriter bir tiptedir. Avrupa'da, dönemin kentsoylu çevrelerini konu edinen yazınsal eserlerde bu tarz tipler görmek ziyadesiyle mümkündür. Zira yeni kurulan dünya düzeninde, herkes kendince en büyük payı alabilmek için rekabet içerisine girmiştir. Çevresindeki her insanı kendi amaçlarına ulaşabilmek için kullanacağı bir araç olarak görür. Oldukça tutkulu ve şehvetli bir karakter yapısına sahip olan Finten, eserde kırmızı rengiyle özdeşleştirilir. Kırmızı mücevherler takar ve bazen kırmızı elbiseler giyer. Aşırı dünyevi tutkuları onu bir canavar haline getirir ve mutsuz bir kadın olarak entrikalar peşinde koşar.

Etkinlikler Avustralya'daki bir maden işletmesi sahibinin eşi olan Finten, bir sömürge devleti olan Kanada'dan gelmiş ve Londra'da yaşamaktadır. İngiliz asil sınıfına mensup olabilmek için şeytani entrikalar çevirip düzenbazlıklar yapar. Dik ailesinin tek erkek çocuğu olan Lord'la, evli olmasına rağmen bir ilişki yaşar ve bu durum İngiliz soylu sınıfı tarafından yadırganır. Hizmetkari Davalaciro'yla yaşadığı şehvetane ilişkinin sonucunda bir oğlu olur ve bu çocuğun Lord Dik'ten olduğunu iddia ederek asillerin boy gösterdiği mekanlara girebilme hakkını kazanır. Lord Dik'le olan ilişkilerini resmiyete dökülebilmek için kocası Mistir Kıros'tan kurtulmalıdır ve bunun için Davalaciro'yu onu

öldürmesi için görevlendirir. Çocuğuna meşruiyet kazandırabilmek için, Lord Dik'i ölmek üzere olan bir verem hastası kadınla evlendirir. Fakat hasta kadın iyileşir ve Lord Dik, ona aşık olup Finten'den kurtulur. Bütün planlarının suya düşmesiyle birlikte Davalacıro'ya yönelen Finten, yeni sevgilisinin ve çocuğunun öz babasının, oğlunu öldürmesiyle Finten de Davalacıro'yu öldürür ve içine düşmüş olduğu anomali sonucunda Finten de hayatını kaybeder.

Etkileşim Eserin en baskın karakteri olan Finten, en başlarda bir oyun kurucu rolündedir. İnsanları kendi menfaatleri doğrultusunda kontrol eder. Ziyadesiyle tutkulu ve korkusuz atılımlarla sınıf atlama isteğini gerçekleştirmeye oldukça yakınlaşmışken planları geri teper ve içine düşmüş olduğu umutsuz durum onun ölümüne sebep olur. İnsanlarla kurduğu ilişkilerde hayli kendini beğenmiş ve kurnaz tavırlarla hareket eder. Düşüncelerinin yansıtıldığı bölümlerde bazen tiradimsı iç monologlarla dünya görüşünü ortaya koyar.

ÖRNEK ANILAR

Yabancı/Yerli Finten, İngiliz asil sınıfına kendini kanıtlamak ve onlardan biri olabilmek için her türlü hilekarlığa başvurur ve onlar gibi davranmaya çalışır. Fakat İngilizlerin kendileri dışındaki milletlere bakış açıları hayli ayrımcı olduğu için ne yaparsa yapsın kendini kabul ettiremez. Leydi Dik tarafından bu durum çarpıcı bir şekilde dile getirilir: "Bizim zamanımızda sizin o davet refikanız kâ'bında olanlara cemiyât-ı âliyyenin kapıları açılmazdı. Şimdi bile o âlemlere sizin delâletinizle giriyor. Sizse galiba onun delâletiyle çıkacaksınız. (...) Ne demek!.. Kendisi Amerika'dan bir vapur dolusu parlak taş getirmiş, kocası Avustralya'da yaldızlı bir maden temellük etmiş; onun için mi Londra mehâfiline hakk-ı duhûl buluyor?"

Sömüren/Sömürülen Anlatının geçtiği dönemde bir sömürge ülkesi olan Kanada'dan gelmiştir fakat doğu ülkerinden gelen sömürge uluslarının insanlarına göre kendisine daha fazla imtiyaz tanınır. Bu da İngilizlerin her sömürgesine farklı bir gözle baktığı ve bu devletler arasında bir kast sistemi olduğu görülür. Finten İngilizlere karşı oldukça nazik davranırken, hizmetçisi durumundaki sömürge uluslarından gelen insanlara karşı oldukça acımasızdır: "Açlık, hususâ acıkmak hayvana yakışır, Melvil, kendini bilenler daima toktur... Açlıktan ölenler zaten yaşamış sayılmaz".

Tutarlı/Tutarsız Kendi hizmetkarlarını sürekli aşağılayan bir insan olarak İngilizlerin kendi ülkelerinde emekleriyle çalışan ecnepleri aşağılamasını eleştirir: "Bu memleket, bütün dünyaya ecnebi olan bu memleket, bu ada, bilmem ki hangi menhus tufanın eseri, hangi mes'üm zelzelenin yâdigârıdır? [...] Ecnebilerle dolu olan bu memleketin ahâlisi bir ecnebi gördükleri zaman 'Bu ecnebi nasıl olmuş da bizim memleketimize gelmiş, ne cesaretle gelmiş? yolunda istigraplar eder gibi dururlar. Daha tuhafı var: Bunlar iyi giyinmiş bir adamın, güzel veya sevimli bir kadının İngiliz olmadığına taaccüb ederler. Ecnebi olmak için, bu memlekette bir adam ecnebi addolunmak için, mutlaka fakir, hakîr, sakîl, miskin bir mahlûk olmalı".

Hırslı Lord Dik'le evlenip İngiliz asil sınıfına mensup olabilmek için her türlü hilekarlığı yapan Finten'in bu durumu, diğerlerinin de gözünden kaçmaz. Lord Dik onunla ilgili şöyle der: "Bu gördüğün kadın dehşetli bir behîmedir ki onun etini kendisinden başka kimse yiyemez!"

Tutkulu - Cesur Amacına ulaşmak için planladığı ve uygulamaya koyduğu kurnazca oyunların bütün bedellerini göze almıştır ve ya hep ya hiç diyerek bu yoldaki kararlılığını göstermiştir: "Bak Melvil, ben kurduğumu yapabilen dâhiyelerdenim. Düşersen de azametle, mehâbetle, muzafferiyetle düşmeliyim. Sukutumdan bütün mehâfil-i ülfet sarsılmalı! Yere geçtiğim zaman secdegâhım da beraber geçmeli!"

Lord Dik (İradesiz/Saf)

Karakter Eserdeki İngiliz erkek tiplerini, kadınların aksine ayrımcı tavırlar sergilemez, bir insanı başka bir milliyetten ya da sınıftan olduğu için küçümsemezler. Bunlardan biri olan Lord Dik, zengin bir ailenin tek erkek çocuğu olarak, tecrübesiz, saf, iyimser, iradesiz ve itaatkar bir mizaca sahiptir. Anlatı boyunca sergilemiş olduğu silik şahsiyeti ve kararsızlığından dolayı kendisine güvenilmeyen fakat zararsız, kendi halinde bir insan profili olduğu izlenimini verir. Kendisi hakkında sürekli kararlar veren ve onu kullanan bir kadına boyunca eğmiştir. Finten'e duyduğu aşkla bütün iradesini yitirmiş ve ailesine karşı gelmek zorunda kalmıştır.

Etkinlikler Kanada'dan gelen evli bir kadınla aşk ilişkisi yaşayan karakter, ailesinin bütün itirazlarına rağmen onunla ilişkisini sürdürür ve evlenmeye karardır. Birlikte olduğu kadının

düzenbazlıklarından habersizce onun bütün yönlendirmelerine boyun eğer ve birlikte gösterişli davetlerde boy gösterirler. Finten'in, kendisini veremli bir kadınla evlendirmesinden sonra umulanın aksine kadın iyileşir. Onun güzelliği ve iyiliği karşısında hayranlığını gizleyemeyen Lord, kadına aşık olur ve Finten'den kurtulmak ister. Lord, kendisinden olduğu iddia edilen çocuğun kendisinden olmadığını da öğrenince Finten'le olan bütün ilişkisini keser ve Bılanş'la evlenir.

Etkileşim Anlatı boyunca süregelen aşk üçgeninin en önemli ayaklarından biri olan Lord, arkasından çevirilen oyunlardan habersiz bir şekilde aşkını yaşar. Ailesinin ve çevresindeki asillerin bütün itirazlarına ve olumsuz söylemlerine rağmen sevdiği kadına sahip çıkar. Fakat baht dönüşünün gerçekleştiği bölümlerde ilahi adalet yerini bulur ve Lord başka bir kadına aşık olur. Entrikalarla dolu bir aşk tecrübesinden sonra hak ettiği saf ve temiz aşkını bulur. Herkese karşı nazik bir üslubu vardır ve diyaloglarda başat bir rol oynar.

ÖRNEK ANILAR

Fedakar Çevresindekilerin ve özellikle de annesinin olumsuz söylemlerine karşı, sevdiği kadınla birlikte olmak ister ve onun için bütün zorluklara göğüs gerer: "Lord Dik – Herhalde davetsiz birisiyle gitmiyorum. Benim götüremeyeceğim bir kimseyi zaten o sebânelerde beklemezler. Leydi Dik - Bizim zamanımızda sizin o davet refikanız kâ'bında olanlara cemiyât-ı âliyyenin kapıları açılmazdı. Şimdi bile o âlemlere sizin delâletinizle giriyor. Sizse galiba onun delâletiyle çıkacaksınız. Lord Dik – Ne diyeyim? Siz hayâlî bir kadının hayâliyle it'âb-ı hayâl ediyorsunuz".

Soylu – Zengin Bılanş'la birlikte evlenirken gerçekleşen düğün oldukça gösterişlidir ve bu durumu gören sömürülen sınıfın sömürenlerle ilgili düşünceleri oldukça eleştireldir: "Vâkıa. Bu memlekette öyledir; daima Toklar yer, içer, açlar perhiz eder".

Saf - Mağdur Finten'in planladığı düzenbazca planlardan habersiz olan karakter, onun bütün isteklerini kabul eder ve uygular. Kendisiyle evlendirmek istediği veremli kadının hali içer acısıdır ve onun aciziyetini kendi menfaatleri için kullanırlar. Bu durum Melvil tarafından planlanıp şöyle dile getirilir: "Bir yandan kocanıza bir mahkûm-ı idâmı mahbesten çıkarıp i'zâm ederiz, bir yandan Lord Dik'i bir ölüm hastası kız bulup tezvic ettiririz. Bu suretle, sizin evvelâ Avustralya'daki mânianız bertaraf olur. Sâniyen, hasta kızın vefatı üzerine Lord Dik size kalır. Çocuğa da hem vâlîde, hem nâm verilmiş olur ki Leydi Dik'in istediği de budur. Doktor Tomas'la beraber veremler hastanesine gider, üçüncü derecede bir kız intihâb edersiniz. Alt tarafını ben yaparım".

Aşık Bılanş'ın iyileşmesinden sonra onun iyiliği ve güzelliği karşısında kendini alamayan Lord, ona aşık olur. Finten, kendisinden bir şeylerin gizlendiğini sezinleyerek Beyrut'taki hastaneye gitmek ister. Lord Dik ve Doktor Tomas, bir gemiyle Bılanş'ı iskoçya'ya kaçırır: "Bundan dört ay mukaddem ki Akdeniz'in kasırgalar gibi bulutlara kadar itilâ eden dalgaları, cezîreleri sarsacak derecede şiddetli sadmelerle kayaları yerinden koparıp götürüyordu; bundan dört ay mukaddem ki şimşîr-nâmütenâhi-i ilahi gibi bâlâ-yı semâvattan geldiğine inanılacak raddelerde dûr u dırâz olan sâikalar zulmet denilen perde-i esrar-ı tabiatı ebedî surette tutuşturacak bir hâl ile yağıyordu.(...) Biz o tarihte Beyrut'tan bir tenezzüh gemisine binerek tufan seyrine çıktık!".

Sömüren Ayrımcı bir tutumu ve tavrı olmamasına rağmen, Lord da İngiliz asillerinin içine düşmüş olduğu sömürgeci tutuma zaman zaman kendini kaptırır. Finten'in borcunu ödemek için park görevlisine para uzatan Lord'a İrlandalı görevli sitemkar bir şekilde karşılık verir: "Aklınca bahşîş veriyor. Allah akıllar versin. Bu bahşîş vermek değil azamet satmaktır. (Birdenbire ziyadesiyle teheyyüc ederek) Bahşîş mi? Bahşîş nezaketle beraber olmayınca para etmez! Ben İrlandalıyım, milord!.. Ben senin bu bahşîşini götürüp şu sırmalı arabacılarına, altınlı, gümüşlü ağavatına vereceğim".

Davalaciro (Vahşi/Sömürülen)

Karakter Sömürge Hindistan ülkesinden gelen karakter, hayli güçlü, iri yarı, siyahi, kıskanç, kıt zekalı ve cinsellik objesi olarak gösterilir, Finten'i her şeyden kıskanır, onun için her şeyi yapar. Aslında temiz ve saf bir karakter gibi görünse de efendisinin yönlendirmeleri ve telkinleri sonucunda kötü bir insana dönüşür. Shakespeare'in Othello oyunundaki başkarakterle ciddi derece benzerlikleri vardır. Aslında o da, Finten gibi bir sömürge ülkesinden gelmiş olsa da Davalaciro kendisine biçilen rolleri ve kimliği benimsemiştir. Finten'in aksine oldukça itaatkardır. Fiziksel olarak çeşitli hayvan isimleriyle betimlenerek, onun vahşi tabiatı sürekli vurgulanır. İstenildiğinde bir canavar ve yeri geldiğinde bir katil olabilen karakter iki tarafı keskin bir bıçak gibidir.

Etkinlikler Hintli hizmetkar, efendisi olan Kanadalı Finten'le şehvetli bir ilişki yaşamaktadırlar. Aşık olduğu kadının aynı zamanda efendisi olması onun bütün isteklerine itaatli bir şekilde uymasına yol açar. Birlikte çocuk sahibi olduklarında bu çocuğun başkasına ait olduğunu söyleyen Finten tarafından kandırılır. Avustralya'daki kocasını öldürmesini istediğinde de sorgusuz sualsiz bu isteğini yerine getirir. Finten, Lord Dik tarafından aldatıldığında da onunla beraber Lord'u bulmak için yola çıkar. En sonunda Finten'in Lord'dan vazgeçmesi sonucunda sevdiği kadına kavuşur fakat çocuğun kendisinden olduğunu kabullenmeyen karakter, öz çocuğunu öldürür ve bunun sonucunda kendisi de Finten tarafından öldürülür.

Etkileşim Finten'e aşık olduğu gibi Melvil'le de ilişki yaşayan karakter, oldukça sert ve vahşi bir mizaca sahiptir. Sahibinin isteklerine sonuna kadar itaat eder. Finten'in entrikalı planlarındaki en önemli yardımcıdır. Hayatı boyunca maruz kaldığı baskılardan dolayı ezilmiş, şüpheli ama aynı zamanda vahşi bir tabiatı vardır.

ÖRNEK ANILAR

Sömürülen Hintli uşak, İngiliz hiyerarşisindeki yerini sorgulamadığı gibi, kendisi gibi sömürge bir ülkeden gelen Finten'in üstünlüğünü de sorgulamaz. Onu yüceltir ve ulvileştirir: "Evet, o bir güzel, ben bir garibe-i hilkat, o bir kadın, ben bir heyûlâ-yı reculiyet; o bir hanım, ben bir uşak!.. Hattâ hanımın papağanlarıyla kısraklarının uşağı!..".

Aşık Kendisine daima kötü muamele etmiş ve korkunç planlarında bir piyon olarak kullanmış Finten'e karşı şehvetli bir aşk duyar ve kutsar: "Finten - Nasıl da zulmanî bir mehtabı andırıyorsun, Davalaciro?.. Bir yanardağın yanında bir çiğ tanesi!.. Davalaciro - Ben Himalaya'nın en muzlim, en metruk, en hâke yakın bir mahluku, siz Londra'nın en yüksek tabakasında bir sitare, en rûhanî ufkunda bir hâlîka-ı muhabbetsiniz! Finten - Sen bir pehlivan, bir bahadır, bir dev.. Üç dört adam büyüklüğünde bir adam!.. Ben. Davalaciro - Her halde benden kavşiniz".

Kıskanç Finten'e karşı oldukça güçsüz ve yetkisiz bir durumda olmasına rağmen, sevdiği kadın olarak onu kıskanır ve başka erkeklerle birlikte olmasına içerler: "(Bî-hûs Finten'e doğru koşarak) Sebebi nedir?.. Sebebi nedir?.. Sebebi nedir?.. Dün sabahtan akşama kadar kimlerin âgûşundaydınız, Bibi? Bu uzun saçlarınızla kimlerin tahtîk-i arzusuna, kimlerin teskîn-i hırs u iştihasına gittiniz?.. Bu eller, bu eller, bu küçük ellerle kimlerin kanına girdiniz? Hangi büyük hıyaneti defnettiniz? Bu beyaz kollarınızla hangi ejderhaya sarıldınız?.. Bu eve gelişimizin sebebi nedir?.. Anlamalıyım!.. Bu raks şamataları, bu çengi sesleri nedir ki işitiyorum!.. Âşıklarınız, ma'sûkalarınızla eğleniyorsunuz da ben görmüyor muyum?.. Benden gizli olarak bu sürdürdüğünüz zevk u safa nedir?.. Vay!.. Vay!.. Vay!.. Vay!.. (Bu veçhile bir derecede bağırır ki Finten kendine gelip sıçrar. Davalaciro ucubeyi şiddetle bir eline alıp havaya kaldırarak) Bu kimdir? Bu ufacık yamyam nedir ki benim kanımın içinde yüzmeğe geliyor?..".

Vahşi Oldukça iri cüsseli ve ve vahşi bir tabiata sahip olan Davalaciro, zaman zaman tepkileri ve tavırlarıyla çevresindekilere korku verir. Kendisinden Mistir Kıros'un öldürülmesi istendiğinde dehşetli bir edayla bağırır. Finten bu durum karşısında şöyle karşılık verir: "Sus! Davalaciro, Hindistan'ın bütün kaplanları birden haykırıyor sanıyorum! Bu sahrâ-yı vahşet sadasını istemem!".

Güvenilir/Güvenilmez Mistir Kıros'u öldürmek için Avustralya'ya gittikten sonra Finten, çevresindeki kurnaz asillerle baş başa kalır. Davalaciro'nun gücünden ve vahşiliğinden ürktüğü gibi aynı zamanda onun bu tabiatına da güvenir: "Fakat... fakat Davalaciro! (...) Halbuki şimdi herşeyden evvel, her şeyden ziyade onun gelmesini istiyorum! Nasıl diyeyim? İster istemez onu istiyorum! İstiyorum ki o mücessem amûd-ı muhayyele benim üzerime yıkılsın! (...) Bütün şu süslere, ziyetlere, şu mecma' ve mesîrelere, açık, koyu, boş, derin, şu güzelliklerin hepsine veda etmeli!.. Arabadan inip de evime yalnız gitmek isteğişim bana onu düşünmek içindir gibi geliyor!.. Yok, yok, öyle şey olmaz... böyle şey olamaz. Şüphe yok ki bu da benim mûtrad keyiflerimden biridir".